

HELYI ÖNKORMÁNYZATOK EURÓPAI CHARTÁJA

1985. október 15.

PREAMBULUM

Az Európa Tanácsnak a jelen Chartát aláíró tagállamai

figyelembe véve azt, hogy az Európa Tanács célja a tagjai közötti szorosabb egység létrehozása, a közös örökségüket képező eszmék és elvek védelmének és megvalósításának érdekében,

figyelembe véve azt, hogy e cél elérésének egyik eszköze a közigazgatás terén történő megállapodás,

figyelembe véve azt, hogy a helyi önkormányzatok minden demokratikus rendszer egyik alapintézményét képezik,

figyelembe véve azt, hogy az állampolgárok közügyekben való részvételének joga egyike az Európa Tanács valamennyi tagállama által elfogadott demokratikus elveknek,

meggyőződve arról, hogy e jog legközvetlenebbül helyi szinten gyakorolható,

meggyőződve arról, hogy csak tényleges feladatkörrel bíró helyi önkormányzatok biztosíthatnak egyszerre hatékony és az állampolgárokhoz közelálló igazgatást,

tudatában annak, hogy a helyi önkormányzás védelme és megerősítése a különböző európai országokban fontos hozzájárulás a demokráciának és a hatalom decentralizálásának elvein alapuló Európa kialakításához,

megerősítve azt, hogy mindez feltételezi olyan helyi önkormányzatok létezését, amelyeknek részét képezik a demokratikusan létrehozott döntéshozó szervek, és amelyek feladatainak és e feladatok gyakorlása módjának és eszközeinek, valamint mindezek megvalósításához szükséges forrásoknak a tekintetében széles körű autonómiával rendelkeznek,

a következőkben állapodtak meg:

1. cikk

A Felek a következő cikkeket a Charta 12. cikkében foglalt módon és mértékig magukra nézve kötelezőnek ismerik el.

EURÓPSKA CHARTA MIESTNEJ SAMOSPRAVY

Štrasburg, 15.X.1985

PREAMBULA

Členské štáty Rady Európy, signatári tejto Dohody,

vzhľadom k tomu, že cieľom Rady Európy je dosiahnutie väčšej jednoty medzi jej členmi za účelom ochrany a realizácie ideálov a zásad, ktoré sú ich spoločným dedičstvom;

vzhľadom k tomu, že jedným zo spôsobov, ako tento cieľ sa má dosiahnuť, sú dohody v oblasti správy;

vzhľadom k tomu, že miestne orgány sú jedným z hlavných základov akéhokoľvek demokratického zriadenia;

vzhľadom k tomu, že právo občanov podieľať sa na vedení verejných záležitostí je jedným z demokratických princípov, ktoré sú spoločné pre všetky členské štáty Rady Európy;

vzhľadom k tomu, že je na miestnej úrovni, že toto právo možno najpriamejšie vykonávať;

presvedčené, že existencia miestnych orgánov s reálnymi povinnosťami môže poskytnúť správe, ktorá je ako účinná, tak blízko k občanovi;

vedomé si toho, že ochrana a posilňovanie miestnej samosprávy v rôznych európskych krajinách je dôležitým príspevkom k budovaniu Európy založenej na zásadách demokracie a decentralizácie moci;

tvrdiť, že to znamená existenciu miestnych orgánov obdarených demokraticky vytvorených rozhodovacích orgánov a ktorá má širokú mieru autonómie, pokiaľ ide o ich zodpovednosť a spôsoby a prostriedkoch, ktorými sú tieto povinnosti výkonu a zdroje potrebné na ich plnenie,

sa dohodli takto:

Článok 1

Zmluvné strany sa zaväzujú, že budú považovať za viazané nasledujúcich článkoch spôsobom a v rozsahu uvedenom v článku 12 tejto charty.

I. RÉSZ

2. cikk

A helyi önkormányzás alkotmányos és jogi megalapozása

A helyi önkormányzás elvét a belső jogalkotásban, és amennyire lehetséges, az Alkotmányban is el kell ismerni.

3. cikk

A helyi önkormányzás fogalma

(1) A helyi önkormányzás a helyi önkormányzatoknak azt a jogát és képességét jelenti, hogy – jogszabályi keretek között – a közügyek lényegi részét saját hatáskörükben szabályozzák és igazgassák a helyi lakosság érdekében.

(2) E jogot olyan tanácsok vagy testületek gyakorolják, amelyeknek tagjait egyenlő, közvetlen és általános választójogon alapuló szabad és titkos szavazással választják, és amelyek nekik felelős végrehajtó szervekkel is rendelkezhetnek. E rendelkezés semmilyen módon nem érinti az állampolgári gyűléseknek, a népszavazásnak vagy a közvetlen állampolgári részvétel egyéb formájának igénybe vételét ott, ahol azt jogszabály megengedi.

4. cikk

A helyi önkormányzás terjedelme

(1) A helyi önkormányzatok alapvető hatáskörét és feladatait az Alkotmány vagy törvény rendezi. Azonban ez a rendelkezés nem akadályozhatja azt, hogy – jogszabályi keretek között – a helyi önkormányzatokat speciális célból hatás- és feladatkörrel ruházzák fel.

(2) A helyi önkormányzatok –jogszabályi keretek között – teljes döntési jogosultsággal rendelkeznek minden olyan ügyben, amely nincs kivonva hatáskörükből és bármely más közigazgatási szerv hatáskörébe sincs utalva.

(3) A közfeladatokat általában elsősorban az állampolgárokhoz legközelebb álló közigazgatási szervnek kell megvalósítania. A feladatoknak más közigazgatási szervre történő átruházása a feladat természetétől és nagyságától, valamint hatékonysági és gazdaságossági követelményektől függ.

(4) A helyi önkormányzatok hatásköre általában teljes és kizárólagos. Ezt más központi vagy regionális közigazgatási szerv nem vonhatja el, és nem korlátozhatja, kivéve, ha ezt törvény lehetővé teszi.

(5) Ha a helyi önkormányzatokra központi vagy regionális közigazgatási szerv hatáskört ruház át, a helyi önkormányzatok az átruházott hatáskört – amennyiben lehetséges – a helyi körülményekhez igazítva gyakorolhatják.

ČASŤ I

Článok 2

Ústavné a zákonné základy miestnej samosprávy

Zásada miestnej samosprávy sa uzná vnútroštátnym právnym predpisom, a kde je to možné v ústave.

Článok 3

Pojem miestnej samosprávy

(1) Miestna samospráva označuje právo a spôsobilosť miestnych orgánov v medziach zákona, regulovať a riadiť podstatnú časť verejných záležitostí v rámci vlastnej zodpovednosti av záujme miestneho obyvateľstva.

(2) Toto právo vykonávajú rady alebo zhromaždenie, zložené z členov slobodne zvolených tajným hlasovaním na základe priameho, rovného a všeobecného volebného práva a ktoré môžu mať výkonné orgány, ktoré im sú zodpovedné. Toto ustanovenie sa nijako nedotýka používania zhromaždenie občanov, referend alebo akejkoľvek inej formy priamej účasti občanov, kde je to povolené zákonom.

Článok 4

Rozsah miestnej samosprávy

(1) Základné právomoci a zodpovednosť miestnych orgánov, musia byť stanovené ústavou alebo zákonom. Avšak toto ustanovenie nebráni v kompetencii miestnych orgánov právomocí a zodpovedností na osobitné účely v súlade so zákonom.

(2) Miestne orgány v medziach zákona, majú plnú voľnosť uplatňovať svoju iniciatívu s ohľadom na akékoľvek záležitosti, ktorá nie je vyňatá z ich pôsobnosti ani zverená inému orgánu.

(3) Zodpovednosť za veci verejné obvykle ponesú v prvom rade tie orgány, ktoré sú najbližšie k občanom. Rozdelenie zodpovednosti na iný orgán by mali zväziť rozsah a charakter úlohy i požiadavky efektívnosti a hospodárnosti.

(4) Právomoci poskytnuté miestnym spoločenstvom sú spravidla plné a výlučné. Nesmie byť ohrozená alebo obmedzená iný, ústredný či regionálny, orgán, s výnimkou prípadov uvedených v zákone.

(5) Tam, kde sú právomoci na ne prenesené ústredným alebo regionálnym orgánom, sa miestnym orgánom, pokiaľ je to možné, mali mať voľnosť pri prispôbovaní ich výkon na miestnych podmienkach.

(6) Miestne orgány musia byť konzultovaný, ak je to možné, včas a vhodným spôsobom v plánovanie a rozhodovanie vo všetkých veciach, ktoré sa ich týkajú

(6) Lehetőség szerint a tervezési és döntéshozatali eljárás során, megfelelő időben és formában, ki kell kérni minden olyan ügyben a helyi önkormányzat véleményét, amely őket közvetlenül érinti.

5. cikk

A helyi önkormányzat határainak védelme

Nem lehet megváltoztatni a helyi önkormányzatok határait az érintett közösségekkel való előzetes konzultáció, vagy ahol ezt törvény lehetővé teszi, esetleges helyi népszavazás nélkül.

6. cikk

A helyi önkormányzatok feladatainak megfelelő igazgatási szervezetek és források

(1) A helyi önkormányzatok – anélkül, hogy ez törvény általánosabb rendelkezését sértené – a helyi szükségletekhez való alkalmazkodás és a hatékonyabb igazgatás érdekében maguk határozhatják meg belső igazgatási felépítésüket.

(2) A helyi önkormányzatoknál az alkalmazási feltételeknek olyanoknak kell lenniük, hogy lehetővé tegyék magasan képzett személyi állománynak a teljesítmény és a szakértelem alapján történő alkalmazását. E célból megfelelő képzési lehetőségeket, díjazást és előléptetési rendszert kell kialakítani.

7. cikk

A helyi feladatok gyakorlásának feltételei

(1) A választott helyi képviselők hivatali körülményeinek biztosítása kell feladataik szabad gyakorlását.

(2) A választott helyi képviselők jogosultak a hivataluk gyakorlása közben felmerült kiadásoknak megfelelő anyagi ellenszolgáltatásra, és ahol ez felmerülhet, a jövedelemkiesés és az elvégzett munka megtérítésére, valamint megfelelő szociális juttatásokra.

(3) Az olyan tisztségeket vagy tevékenységeket, amelyek összeférhetetlenek a választott helyi tisztség viselésével, törvénynek vagy alapvető jogelvnek kell meghatározni.

8. cikk

A helyi önkormányzatok tevékenységének államigazgatási felügyelete

(1) A helyi önkormányzatok államigazgatási felügyeletét csak az Alkotmányban vagy törvényben meghatározott esetekben és eljárás szerint lehet gyakorolni.

(2) A helyi önkormányzat tevékenységének államigazgatási felügyelete általában csak e tevékenység törvényességének és az alkotmányos elvekkel való összhangjának vizsgálatára irányulhat. Mindazonáltal magasabb szintű államigazgatási

priamo.

Článok 5

Ochrana hraníc miestnych správnych

Zmeny v miestnej správy hraníc, nesmie byť bez predchádzajúcej konzultácie s obyvateľstvom dotknutých jednotiek, vykonanej pokiaľ možno referendum, kde je to povolené zákonom.

Článok 6

Správne štruktúry a zdroje na plnenie úloh miestnych spoločenstiev

(1) Bez toho, aby boli dotknuté všeobecnejšie zákonné ustanovenia, sú miestne orgány možnosť stanoviť svoje vlastné vnútorné administratívne štruktúry, aby ich prispôbilo miestnym potrebám a zabezpečila účinné riadenie.

(2) Pracovné podmienky zamestnancov miestnej správy musia umožňovať získavanie veľmi kvalitného personálu na základe vlastností a kvalifikácie na tento účel vhodné možnosti vzdelávania, odmeňovania a kariérny vyhládky musí byť k dispozícii.

Článok 7

Podmienky, za ktorých sa vykonáva zodpovednosť na miestnej úrovni

(1) Podmienky, ktorých miestni volení zástupcovia pracujú, musia zabezpečiť slobodný výkon ich funkcií.

(2) Tieto podmienky musia umožňovať primeranú finančnú náhradu výdavkov spojených s výkonom funkcie v pochybnosť, rovnako ako v prípade potreby, náhrady za stratu na zárobku alebo odmena za vykonanú prácu a zodpovedajúce sociálne zabezpečenie.

(3) Všetky funkcie a činnosti, ktoré sa považujú za nezlučiteľné so zastávaním volenej funkcie v mieste, ustanovuje zákon alebo základné zásady právnej.

Článok 8

Správny dohľad nad činnosťou miestnych spoločenstiev

(1) Akýkoľvek správny dohľad nad miestnymi spoločenstvami môže vykonávať len v súlade s príslušnými postupmi a v takých prípadoch, ako to ustanovuje ústava alebo zákon.

(2) Akýkoľvek správny dohľad nad činnosťou miestnych spoločenstiev bežne usiluje iba o zabezpečenie súladu so zákonom a ústavnými zásadami. Správny dohľad však môže byť vykonávaná s ohľadom na vhodnosť zvolených prostriedkov na

szervek célszerűségi felügyeletet gyakorolhatnak azon feladatok vonatkozásában, amelyeknek végrehajtását a helyi önkormányzatokra ruházták át.

(3) A helyi önkormányzatok államigazgatási felügyeletét olyan módon kell gyakorolni, hogy a felügyeletet gyakorló szerv beavatkozása arányban legyen a védeni szándékozott érdekek fontosságával.

9. cikk

A helyi önkormányzatok pénzügyi forrásai

(1) A helyi önkormányzatok a nemzeti gazdaságpolitika keretein belül megfelelő saját pénzügyi forrásokra jogosultak, amelyekkel hatáskörük keretein belül szabadon rendelkeznek.

(2) A helyi önkormányzat pénzügyi forrásainak az Alkotmányban és jogszabályokban meghatározott feladataikkal arányban kell állnia.

(3) A helyi önkormányzatok pénzügyi forrásainak legalább egy részét olyan helyi adók és díjbevételek teszik ki, amelyek mértékének meghatározására – jogszabályi keretek között – e szerveknek van hatáskörük.

(4) Azon pénzügyi rendszerek, amelyeken a helyi önkormányzatok pénzügyi forrásai alapulnak, legyenek eléggé sokrétűek és rugalmasak ahhoz, hogy lehetővé tegyék – amennyiben ez a gyakorlatban lehetséges – a feladatok megvalósításához szükséges költségek tényleges alakulásával való lépéstartást.

(5) A pénzügyileg gyengébb helyi önkormányzatok védelme szükségessé teszi olyan pénzügyi kiegyenlítési eljárások, illetőleg ezekkel egyenértékű intézkedések intézményesítését, amelyek célja a számításba jövő pénzügyi források egyenlőtlen elosztása, valamint a teljesítendő pénzügyi terhek által okozott hatások korrekciója. Az ilyen eljárások, intézkedések nem csökkenthetik a helyi önkormányzatoknak a saját feladatkörüket illető döntési szabadságát.

(6) A források rájuk eső részének meghatározása során megfelelő formában ki kell kérni a helyi önkormányzatok véleményét.

(7) A lehetőségekhez mérten a helyi önkormányzatoknak juttatott támogatás nem köthető meghatározott feladatok finanszírozásához. A támogatások juttatása nem korlátozhatja a helyi önkormányzatoknak a hatáskörükön belüli önálló döntéshozatali jogát.

(8) A beruházási célú hitelfelvétel érdekében a helyi önkormányzatok a jogszabályi kereteken belül jogosultak a nemzeti tőkepiacon megjelenni.

10. cikk

A helyi önkormányzat egyesülési joga

(1) A helyi önkormányzatok jogosultak arra, hogy

vyššej úrovni, orgánmi v súvislosti s úlohami, ktorých výkon je delegovaná na miestne orgány.

(3) Správny dohľad nad miestnymi spoločenstvami sa vykonáva tak, aby sa zabezpečilo, že zasahovanie kontrolujúceho orgánu je v pomere k významu záujmov, ktoré má chrániť.

Článok 9

Finančné zdroje miestnych spoločenstiev

(1) Miestne orgány majú právo v rámci hospodárskej politiky štátu právo na primerané finančné zdroje vlastné, z ktorej sa môže voľne nakladať v rámci svojich právomocí.

(2) Finančné zdroje miestnych spoločenstiev sú úmerné zodpovednosti stanovené ústavou a zákonom.

(3) Aspoň časť finančných zdrojov miestnych spoločenstiev pochádza z miestnych daní a poplatkov, ktoré v medziach zákona, majú právomoc stanoviť sadzbu.

(4) Finančné systémy, na ktorých sú založené zdroje dostupné pre miestne orgány musia byť dostatočne rôznorodé a rozvíjajúcej sa prírody, ktorá im umožní držať krok, ak je to možné odpovedať skutočnému vývoju nákladov na plnenie svojich úloh.

(5) Ochrana finančne slabších miestnych komunít volá po zavedení postupov finančného vyrovnávania alebo rovnocenných opatrení, ktoré majú korigovať dôsledky nerovného rozdeľovania potenciálnych finančných zdrojov a finančného zaťaženia, ktoré musí podporovať. Takéto postupy alebo takéto opatrenia nesmú obmedzovať voľné uváženie miestne orgány môžu uplatniť v rámci svojej vlastnej pôsobnosti.

(6) Miestne orgány musia byť konzultované, a vhodným spôsobom, na spôsobe, akým prerozdelených zdrojov sa majú prideliť k nim.

(7) Ak je to možné, dotácie pre miestne orgány, ktoré nie sú určené na financovanie konkrétnych projektov. Poskytovanie dotácií neobmedzuje základnú slobodu miestnych spoločenstiev uplatňovať v rámci uváženia svojej právomoci.

(8) Za účelom získavania úverov na kapitálové investície majú miestne orgány majú prístup na národný kapitálový trh v medziach zákona.

Článok 10

Právo miestnych samospráv k spojeniu

(1) Miestne orgány majú právo pri výkone svojich právomocí spolupracovať av rámci zákona, sa

hatáskörük gyakorlása körében közös érdekeltségű feladatok megoldása érdekében együttműködjenek, és törvényi keretek között más helyi önkormányzatokkal társulást hozzanak létre.

(2) Mindegyik Állam elismeri a helyi önkormányzatoknak azt a jogát, hogy közös érdekeik védelmére és előmozdítására alakult szövetségnek, illetve a helyi önkormányzatok nemzetközi szövetségének tagjai legyenek.

(3) A helyi önkormányzatok – törvény által előírt feltételekkel – jogosultak együttműködni más államokban működő önkormányzatokkal.

11. cikk

A helyi önkormányzás jogi védelme

A helyi önkormányzatok jogosultak jogorvoslatot igénybe venni hatáskörük szabad gyakorlása és az önkormányzás olyan elveinek tiszteletben tartása érdekében, amelyet az Alkotmány vagy belső törvényhozás szentesít.

II. RÉSZ

Vegyes rendelkezések

12. cikk

Kötelezettségvállalások

(1) Mindegyik Szerződő Fél a Charta első részéből magára nézve legalább húsz szakaszt kötelezőnek ismer el, amelyek közül tízet a következő cikkekből kell kiválasztani:

- 2. cikk,
- 3. cikk 1. és 2. szakasz,
- 4. cikk 1., 2. és 4. szakasz,
- 5. cikk,
- 7. cikk 1. szakasz,
- 8. cikk 2. szakasz,
- 9. cikk 1., 2. és 3. szakasz
- 10. cikk 1. szakasz,
- 11. cikk.

(2) Mindegyik Szerződő Állam a megerősítő, elfogadó vagy jóváhagyó okirat letétbe helyezésekor közli az Európa Tanács főtítkárával az e cikk első szakaszának megfelelően kiválasztott szakaszokat.

(3) Bármely Szerződő Fél később bármikor értesítheti a főtítkárt arról, hogy bármely olyan szakaszt magára nézve kötelezőnek ismer el, amelyet e cikk első szakasza alapján addig még nem fogadott el. Az ilyen későbbi kötelezettségvállalást a bejelentést tevő Fél megerősítő, elfogadó vagy jóváhagyó okirata szerves részének kell tekinteni, és az értesítésnek a főtítkár által

zdužovat' s inými miestnymi orgánmi, aby na plnenie úloh spoločného záujmu.

(2) Právo miestnych spoločenstiev byť členmi združenia na ochranu a na presadzovanie ich spoločných záujmov a členmi medzinárodného združenia miestnych orgánov, musí byť uznané v každom štáte.

(3) Miestne orgány môžu za podmienok, ktoré môžu byť poskytnuté podľa zákona, spolupracovať so svojimi partnermi v iných štátoch.

Článok 11

Právna ochrana miestnej samosprávy

Miestne orgány majú právo obrátiť sa na súdneho preskúmania s cieľom zabezpečiť slobodný výkon ich právomocí a dodržiavanie týchto zásad miestnej samosprávy, ktoré sú zakotvené v ústave alebo vnútroštátnych právnych predpisov.

ČASŤ II

Rôzne ustanovenia

Článok 12

Podniky

(1) Každá strana sa zaväzuje byť viazaný najmenej dvadsiatich odseku časti I Charty, najmenej desať z nich musí byť vybraté z nasledujúcich odsekov:

- Článok 2,
- Článok 3, odsek 1 a 2,
- Článok 4, odsek 1, 2 a 4,
- Článok 5,
- Článok 7, odsek 1,
- Článok 8, odsek 2,
- Článok 9, odsek 1, 2 a 3,
- Článok 10, odsek 1,
- Článok 11.

(2) Každý zmluvný štát pri uložení svojej listiny o ratifikácii, prijatí alebo schválení oznámi generálnemu tajomníkovi Rady Európy z odseku vybrané podľa ustanovenia odseku 1 tohto článku.

(3) Každá zmluvná strana môže kedykoľvek neskôr oznámiť generálnemu tajomníkovi, že sa cíti byť viazaný žiadnymi odseku tejto charty, ktoré doteraz neprijala podľa podmienok odseku 1 tohto článku. Tieto záväzky sa považujú za neoddeliteľnú súčasť ratifikácie, prijatia alebo schválenia stranou oznámením, a musí mať rovnaký účinok ako od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov po dátum prijatia oznámenia generálnym tajomníkom.

történt kézhezvételétől számított három hónapos időtartam lejártát követő hónap első napján lép hatályba.

13. cikk

A Charta hatálya alá tartozó szervek

A jelen Chartában lefektetett önkormányzati elvek a Szerződő Felek területén található helyi önkormányzatok valamennyi típusára alkalmazandók. Azonban bármely Szerződő Fél a megerősítő, elfogadó vagy jóváhagyó okirat

letétbe helyezésekor megjelölheti azon helyi és területi szervek kategóriáit, amelyekre ezt a Chartát alkalmazni kívánja, illetve amelyeket kivon a Charta hatálya alól. A feleknek a későbbiek során is lehetőségük van helyi vagy területi szervek újabb körének a Charta hatálya alá vonására az Európa Tanács főtitkárának utólagos értesítése útján.

14. cikk

Információadási kötelezettség

Mindegyik Szerződő Fél megküld minden olyan szükséges információt az Európa Tanács főtitkárának, amely azon jogalkotói tevékenységre és egyéb intézkedésre vonatkozik, amelyeket ezen Charta előírásainak való megfelelés érdekében hoztak.

III. RÉSZ

15. cikk

Aláírás, megerősítés és hatálybalépés

(1) A jelen Charta az Európa Tanács tagállamai számára aláírásra nyitva áll; megerősítést, elfogadást vagy jóváhagyást igényel. A megerősítő, elfogadó vagy jóváhagyó okiratot az Európa Tanács főtitkáránál kell letétbe helyezni.

(2) A Charta azt az időpontot követő három hónap eltelté utáni hónap első napján lép hatályba, amikor az Európa Tanács négy tagállama az előző szakasz rendelkezéseivel összhangban kinyilvánította azt, hogy a Chartát magára nézve kötelezőnek ismeri el.

(3) Azon tagállamok vonatkozásában, amelyek később nyilvánították ki azt, hogy a Chartát magukra nézve kötelezőnek ismerik el, a Charta a megerősítő, elfogadó vagy csatlakozó okirat letétbe helyezésétől számított három hónap eltelté utáni hónap első napján lép hatályba.

16. cikk

Területi záradék

(1) Bármely állam az aláíráskor vagy a megerősítő, elfogadó vagy csatlakozó okirat letétbe helyezésekor

Článok 13

Orgány, na ktoré sa charta vzťahuje

Zásady miestnej samosprávy obsiahnuté v tejto Charte sa vzťahujú na všetky druhy miestnych orgánov existujúcich na území zmluvnej strany. Avšak, môže každá zmluvná strana, pri uložení listiny o ratifikácii, prijatí alebo schválení, určiť druhy miestnych alebo regionálnych orgánov, ktoré má v úmysle obmedziť pôsobnosť Charty alebo ktoré hodlá z jej pôsobnosti vyňať. Môže tiež ďalšie druhy miestnych alebo regionálnych orgánov v rozsahu Charty následným oznámením generálnemu tajomníkovi Rady Európy.

Článok 14

Poskytovanie informácií

Každá zmluvná strana odovzdá generálnemu tajomníkovi Rady Európy všetky relevantné informácie o zákonných ustanoveniach a iných opatreniach, ktoré prijala za účelom dosiahnutie súladu s podmienkami tejto Charty.

Časť III

Článok 15

Podpis, ratifikácia a nadobudnutie platnosti

(1) Táto charta je otvorená na podpis členským štátom Rady Európy. Je predmetom ratifikácie, prijatia alebo schválenia. Listiny o ratifikácii, prijatia alebo schválenia budú uložené u generálneho tajomníka Rady Európy.

(2) Táto charta nadobudne platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa, keď štyri členské štáty Rady Európy vyjadrili svoj súhlas byť viazaný chartou v súlade s ustanoveniami predchádzajúceho odseku.

(3) Vo vzťahu ku ktorémukoľvek členskému štátu, ktorý následne vyjadrí svoj súhlas byť viazaný dohovorom, nadobudne táto charta platnosť prvý deň mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa uloženia ratifikačnej listiny, prijatia alebo schválenia.

Článok 16

Územná doložka

(1) Každý štát môže pri podpise alebo pri uložení svojej listiny o ratifikácii, prijatí, schválení alebo prístupe určiť územie, na ktoré sa táto charta bude vzťahovať.

meghatározhatja azt a területet vagy azokat a területeket, amelyekre nézve a jelen Charta alkalmazásra kerül.

(2) Bármely állam a későbbiek során az Európa Tanács főtitkárához intézett nyilatkozattal kiterjesztheti a Charta területi hatályát a nyilatkozatban megjelölt bármely területre. Az ilyen területre nézve a Charta a nyilatkozatnak a főtitkár által történt kézhezvételét követő három hónapos időtartam utáni hónap első napján lép hatályba.

(3) Az előző két szakasz alapján tett bármely nyilatkozatot, a benne meghatározott bármely terület tekintetében a főtitkárhoz intézett értesítésben vissza lehet vonni. A visszavonás az értesítésnek a főtitkár által történt kézhezvételét követő hat hónapos időtartam utáni hónap első napján lép hatályba.

17. cikk

Felmondás

(1) Bármely Szerződő Fél felmondhatja a Chartát, ha annak ránézve történt hatálybalépésétől legalább öt év eltelt. A felmondási szándékról hat hónapos felmondási időtartam megadásával értesíteni kell az Európa Tanács főtitkárát. Az ilyen felmondás nem érinti a Charta hatályát a többi állam vonatkozásában, feltéve, hogy a Szerződő Felek száma nem csökken négy alá.

(2) Bármely Fél az előző szakaszban foglalt rendelkezésekkel összhangban felmondhatja az I. rész általa korábban elfogadott bármely szakaszát, feltéve, hogy a 12. cikk 1. szakaszában megjelölt szakaszok száma és fajtája továbbra is kötelező érvényű marad ránézve. Ha valamelyik Aláíró Fél egy szakasz felmondása következtében nem tesz eleget a 12. cikk 1. szakaszában foglalt követelményeknek, akkor úgy kell tekinteni, mintha az egész Chartát mondta volna fel.

18. cikk

Értesítések

Az Európa Tanács főtitkára értesíti a tagállamokat:

- a) minden aláírásról,
- b) minden megerősítő, elfogadó vagy jóváhagyó okirat letétbe helyezéséről,
- c) minden, a Chartának a 15. cikk alapján történt hatálybalépésének időpontjáról,
- d) minden, a 12. cikk 2. és 3. szakasza rendelkezéseinek alkalmazása ügyében hozzászert értesítéséről,
- e) minden, a 1. cikk alkalmazásával kapcsolatos értesítésről,
- f) minden egyéb, a Chartával kapcsolatos intézkedésről vagy közlésről.

Fentiek hitelül a kellően felhatalmazott alulírottak a Chartát aláírták.

(2) Každý štát môže kedykoľvek neskôr, vyhlásením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy rozšíriť aplikáciu tejto charty na akékoľvek iné územie upresnené v tomto prehlásení. Vo vzťahu k tomuto územiu nadobudne charta platnosť prvý deň mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa prijatia takého vyhlásenia generálnym tajomníkom.

(3) Akékoľvek vyhlásenie urobené podľa dvoch predchádzajúcich odsekov môže byť vo vzťahu k územiu špecifikovanému v takomto vyhlásení odvolať oznámením adresovaným generálnemu tajomníkovi. Odvolanie nadobudne účinnosť v prvý deň mesiaca nasledujúceho po uplynutí šiestich mesiacov odo dňa doručenia tohto oznámenia generálnym tajomníkom.

Článok 17

Výpoveď

(1) Každá zmluvná strana môže vypovedať túto chartu kedykoľvek po uplynutí piatich rokov odo dňa, keď Charta nadobudla platnosť na to. Vyrozumený šesť mesiacov musí byť generálnemu tajomníkovi Rady Európy. Takáto výpoveď sa nedotýka platnosti Charty vo vzťahu k ostatným zmluvným stranám za predpokladu, že vždy existujú najmenej štyri takéto strany.

(3) Každá zmluvná strana môže v súlade s ustanoveniami uvedenými v predchádzajúcom odseku, vypovedať ktorýkoľvek odsek prvej časti charty, ktorý prijala, ak táto strana zostáva viazaná počtom a druhom odsekov stanoveným v článku 12 odsek 1. Každá strana, ktorá po vypovedaní z odseku už nespĺňa požiadavky článku 12, odsek 1, musí byť pokladaná za odsúdila samu Chartu.

Článok 18

Oznámenie

Generálny tajomník Rady Európy oznámi členským štátom Rady Európy:

- a) každý podpis;
- b) uloženie každej listiny o ratifikácii, prijatia alebo schválenia;
- c) každý dátum vstupu tejto charty v súlade s článkom 15;
- d) každé oznámenie prijaté podľa ustanovení článku 12, odseky 2 a 3;
- e) každé oznámenie prijaté podľa ustanovení článku 13;
- f) akýkoľvek iný úkon, oznámenie alebo oznámenie vzťahujúce sa k tejto charte.

Na dôkaz toho podpísaní, riadne splnomocnení, podpísali túto chartu.

Dané v Štrasburgu dňa 15. októbra 1985, v angličtine a

Készült Strasbourgban, 1985. október 15-én egyaránt hiteles angol és francia nyelvű egyetlen eredeti példányban, amelyet az Európa Tanács irattárában helyeznek el. Az Európa Tanács főtitkára az Európa Tanács mindegyik tagállamának hitelesített másolatot küld.

francúzštine, pričom obe znenia majú rovnakú platnosť, v jednom vyhotovení, ktoré bude uložené v archíve Rady Európy. Generálny tajomník Rady Európy zašle overené kópie každému členskému štátu Rady Európy.